

ወጣትነት በምስራቅ ኢትዮጵያ -

ኤድመን ተስፋዬ

October 17, 2017
ክፍል አንድ

ኤድመን ተስፋዬ

በምስራቅ የሀገራችን ክፍል ከሚገኙት ከተሞች መሀል ጅጅጋ፣ ሀረር እና ድሬደዳ በዋነኝነት የሚጠቀሱ ከተሞች ናቸው። በህወሀት ኢህአዴግ የፌዴራሊዝም መዋቅር ጅጅጋ የኢትዮጵያ ሱማሌ ክልል ዋና ከተማ ሆና እያገለገለች ሲሆን፣ ድሬደዳ ደግሞ በፌዴራል መንግስት ስር ሆና የአሮሞ ህዝብ ዲሞክራሲያዊ ድርጅት (አህዴድ) እና የኢትዮጵያ ሱማሌ ዲሞክራሲያዊ ፓርቲ (የሶዴፓ) እየተፈራረቁ ላለፉት ሀያ ሶስት አመታት ድሬደዳን አስተዳድረዋል። እንደ ድሬደዳ እና ጅጅጋ ሁሉ በምስራቅ የሀገራችን ከሚገኙ ከተሞች ውስጥ ጥንታዊቷ ሀረር ከተማ ትገኝበታለች። እንደ ኢትዮጵያ ሱማሌ ክልሉ የሶዴፓ ሁሉ ሀረርን በብቸኝነት ላለፉት ሀያ አምስት አመታት እያስተዳደረ የሚገኘው የሀረር ብሄራዊ ሊግ ሲሆን። የሀረር ብሄራዊ ሊግ ከሀረር ብሄር ብቻ በተውጣቱ ግለሰቦች የሚመራ ድርጅት ነው።

በከተሞቹ ያለውን የኢኮኖሚ እንቅስቃሴ ያየን እንደሆነ በድሬደዳ እና በሀረር አካባቢ ያሉ ብዙሀኑ ህዝቦች በዋነኝነት በንግድ እንቅስቃሴ ላይ ተሰማሩ ሲሆን ፣ በኢትዮጵያ ሱማሌ ያሉ ህዝቦች በአብዛኛው አርብቶአደር ሲሆኑ፣ ከአርብቶ አደር እንቅስቃሴዎቻቸው ጎን ለጎን በንግድ ስራ ላይም የተሰማሩ ናቸው።

በሶስቱም የምስራቅ ኢትዮጵያ ከተሞች የሚኖር ወጣቶች የሚያመሰግናላቸው አንድ ነገር ከተሞቹን በሚያስተዳድሩት ፓርቲዎች የተንገሸገሸ መሆኑ ነው። በጅጅጋ የሚኖሩ ወጣቶች በዘረኛው እና ከእግር እስከ እራሱ በሙስና በተጨማሪ ግለሰቦች በሚዘወረው የሶዴፓ አመራር እየተሰቃየ ስለመሆኑ በከተማው በሚኖሩ ወጣቶች ላይ የደረሰውን ማህበራዊ እና ኢኮኖሚያዊ ቀውስ በማስረጃነት ብቻ ማቅረቡ የሚበቃ ይመስለኛል። ብዙሀኑ በጅጅጋ የሚኖሩ ወጣቶች ህይወታቸውን የሚገፉት ከኮትሮባንድ ንግድ ጋር በተያያዘ ባሉ እንቅስቃሴዎች ሲሆን፣ ከኮትሮባንድ በተጨማሪም በጅጅጋ የሚኖሩ ወጣቶች በባጃጅ ሹፌርነት፣ በድለላ ስራ ላይ በመሰማራት የአለት ተአለት ህይወታቸውን ይገፋሉ። በከተማዋ ያሉ ወጣቶች በመንግስት መስሪያ ቤቶች ተቀጥሮ ለመስራት በዋነኝነት በክልሉ መሬት እንደፈለገው በሚፈነጩ የሶዴፓ መዋቅር ውስጥ መካተት አለባቸው።

በኢትዮጵያ ሱማሌ ክልል በተለይም በጅጅጋ ከተማ በሚኖሩ ወጣቶች ላይ እየደረሰ ያለው ግፍን በዋነኝነት እየከወኑ የሚገኙት ተጠሪነታቸው ለክልሉ ፕሬዝዳንት አብዲ የሆኑት የሱማሌ ልዩ ሀይል በመባል የሚጠሩት ሀይሎች ናቸው። የሱማሌ ልዩ ሀይል በዋነኝነት ተጠሪነታቸው ለክልሉ ፕሬዝዳንት ሆነው በኢትዮጵያ ሱማሌ ክልል ሰማይ ስር የፈለጉትን የማድረግ ስልጣን ያላቸው ናቸው። የክልሉ ፕሬዝዳንት እሳቸውን በሀሳብም እንኳ የሚቀናቀኑባቸውን ወጣቶች ለማስቃየት፣ ለማሰር የሚጠቀሙበት ይህንን የሱማሌ ክልል ልዩ ሀይል ነው። በክልሉ ፕሬዝዳንት በቀጥተኛ ትእዛዝ የሚመሩት የሱማሌ ክልል ልዩ ሀይል አባላት ባሰኛቸው ሰአት የትኛውም ግለሰብ ቤት በመግባት ቤቱን የመፈተሽ ያልተፃፈ ስልጣን ያላቸው እንደመሆኑ በከተማው በሚገኙ ህዝቦች ላይ ባሰኛቸው ቤት በመግባት ፍተሻ በሚል ሰበብ ዝርፊያ ማድረጋቸው ፀሀይ የሞቀው እውነት ነው።

በጅጅጋ ከተማ ያሉ ወጣቶች ብዙሀኑ በሚያስብል መልኩ ጊዜያቸውን የሚያሳልፉት ጫት በመቃም እና ሺሻ በማጭሰ ሲሆን ለዚህ ደግሞ ምክንያቱ በወጣትነት እድሜያቸው ስራ ሊፈጠርላቸው ያልቻለው የህወሀት ኢህአዴግ ፓሊሲ ነው። ከጅጅጋ ከተማ ጋር በተያያዘ ሌላኛው የሚነሳው ጉዳይ ብዙሀኑ ወጣት ኢ-መደበኛ በሆነ የስራ እንቅስቃሴ ላይ መሰማራታቸው ነው። በክልሉ ኢ-መደበኛ ከሆኑት እንቅስቃሴዎች መሀል የኮትሮባንድ ቁሳቁሶችን ወደ ከተማ ማሻገር እና የኮትሮባንድ ቁሳቁሶች ወደ ከተማ ሲገቡ ለመንግስት በመጠቀም ኮሚሽን ከመንግስት መቀበል በዋነኝነት የሚጠቀሱ

ናቸው። ይህ ኢ-መደበኛ የሆነው የጅጅጋ ወጣቶች እንቅስቃሴ በአንድ በኩል ለወጣቶቹ ለጊዜውም ቢሆን የገቢ ምንጭ ሲሆናቸው በሌላ በኩል ግን ወጣቶቹ በኮትሮባንድ ነጋዴዎች ጥርስ እንዲነከሰባቸው እና በወጣቶቹ የኮትሮባንድ አሳላፊዎች እና በኮትሮባንድ ጠቋሚዎቹ መሀል ጠብ እንዲፈጠር መንስኤ ሆኗል።

የሱማሌው ፕሬዝዳንት አብዲ እና ግብረ አበሮቹ እንደፈለጉ በሚፈነጩባት የጅጅጋ ከተማ ወጣት ሆኖ የሶዴፓ ደጋፊ አለመሆን እና የክልሉ ፕሬዝዳንት አብዲ ደጋፊ አለመሆን ብዙ መስዋትነት ያስከፍላል። የክልሉ ፕሬዝዳንት አብዲ ባሰራው እና ከጅጅጋ ከተማ መቶ ሀያ ኪሎሜትር እርቀት ላይ በምትገኘው አወበሬ በምትባለው ከተማ የሚገኘው ግዙፉ የማሰቃያ እስርቤት የክልሉን ፕሬዝዳንት አብዲን እና ክልሉን ለለፉት ሃያ ሶስት አመታት በብቸኝነት እያስተዳደረ የሚገኘውን የሶዴፓን ፓርቲ ይቃወማሉ የተባሉ ግለሰቦች በተለይም ወጣቶች የሚሰቃዩበት እስር ቤት ነው። በዚህ እስር ቤት ውስጥ የሚገኙ ብዙሀኑ ወጣቶች በተላላፊ በሽታ ፣ በንፁ ውሃ እጥረት እየተሰቃዩ ይገኛሉ። ጠቅለል ባለ መልኩ በጅጅጋ ከተማ የሚኖሩ ወጣቶች ህይወት ሲታይ በፍርሀት፣ በሰቆቃ እና በድህነት የተሞላ ነው። በጅጅጋ ከተማ ያለ ብዙሀኑ ወጣት ለአብዲ አመራር ሎሌ ካልሆነ እንዲሁም በሶዴፓ ወዋቅር ስር ካልተካተተ የሚጠብቀው የሶማሌያ ልዩ ሀይል ድብደባ እና አወበሬ ወደሚገኘው ማሰቃያ እስር ቤት መወሰድ ነው።

በሶማሌ ክልል ዋና ከተማ የሚገኙ ወጣቶች እንደ ብዙሀኑ የኢትዮጵያ ከተሞች እና ገጠሮች እንደሚኖሩት ወጣቶች በፍትህ እጦት እየተሰቃዩ ይገኛሉ። እውነት ይህ ኢትዮጵያ ነው እስከሚያስብል ድረስ በጅጅጋ ከተማ የሰፈነው የአንድ ግለሰብ እና የአንድ ፓርቲ የበላይነት ወጣቱን ትውልድ በድህነት እና በፍርሀት ቆፈን ውስጥ እንዲገባ መንስኤ ሆኗል። ለዚህ ለወጣቱ ትውልድ ሰቆቃ ከክልሉ ፕሬዝዳንት እና ከሚመሩት ፓርቲ ባለፈ የምስራቅ እዝ ወታደራዊ ማዘዣ ከፍተኛ መኮንኖችም ሚና ላቅ ያለ ነው። የምስራቅ እዝ ወታደራዊ መምሪያ ሀላፊ የሆኑትን ሜጀር ጀነራል አብራሃን ጨምሮ የእዙ ከፍተኛ መኮንኖች ከክልሉ መሪ እና ከፓርቲያቸው ጋር ቀጥተኛ የሆነ የጥቅም ትስስር ያላቸው በመሆኑ እና በክልሉ በሚካሄደው ህገወጥ ንግድ ተሳታፊ እንደመሆናቸው በክልሉ ወጣቶች በተለይም ደግሞ በጅጅጋ ከተማ በሚገኙ ወጣቶች ላይ የሚደርሰውን የሙብት ረገጣ ከማስቆም ይልቅ ተባባሪ ለመሆናቸው በምክንያትነት ማቅረብ ይቻላል።

የጅጅጋ ከተማን ወጣት ጊዜውን በአልባሌ ቦታ እንዲያሳልፍ እና እራሱን በደባል ሱሶች ሰውስጥ ደብቆ እንዲኖር መንስኤ የሆነው የክልሉ ፕሬዝዳንት አቶ አብዲም ሆነ ፓርቲያቸው ኢሶዴፓ የክልሉን ወጣት የእለት ተእለት ኑሮ ሲኦል እንዲሆን እየሰሩ ይገኛሉ። የሶማሌ ብሄር ተወላጅ የሆነውን በአጋዴን ነፃ አውጪ ግንባር አባልነት እየፈረጁ፣ ከሶማሌ ብሄር ውጪ ያለውን ህዝብ ደግሞ የድሮ ስርአት ናፋቂ እያሉ ወጣቱን መውጫ መግቢያ ያሳጡት የክልሉ ፕሬዝዳንት አቶ አብዲ አባቶቻቸው የምስራቁን የሀገራችን ክፍል ዳር ድንበር ለማስጠበቅ ህይወታቸውን በሰዉላት በጅጅጋም ሆነ በሶማሌ ክልል የሚኖሩ ኢትዮጵያውያን ወጣቶች ሰቆቃ አሁን ላይ ከየትኛውም ጊዜ በላይ ጆሮ የሚፈልግበት ወቅት ላይ ደርሷል። ምክንያቱም የኢትዮጵያ ወጣቶች የህወሀት ኢህአዴግን የዘረኝነት፣ የግፍ እና የሌብነት አገዛዝ በቃኝ በማለት ለለውጥ እንደመነሳታቸው በኢጥዮጵያ ሶማሌ ክልል የሚኖረውም ወጣቱ ትውልድ የዚህ ለውጥ አካል መሆን ይገባዋል።

ይቀጥላል.....